

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın, Adalet Bakanı Sayın Yılmaz Tunç tarafından Anayasa'nın 98'inci ve Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü'nün 96'ncı ve 99'uncu maddeleri uyarınca yazılı olarak yanıtlanmasını arz ederim.

Hasan ÖZTÜRK
Bursa Milletvekili

Türkiye'de yaz aylarının kavurucu sıcaklarıyla birlikte cezaevlerinde yaşanan insanlık dışı koşullar bir kez daha gündeme gelmiştir. Sosyal medyada yansıyan bilgilere göre, bir cezaevinde aynı koğuştaki kalan üç erkek mahkûmun aynı yatakta yatırıldığı iddia edilmiştir. Bu durum yalnızca fiziksel sağlığı değil, aynı zamanda mahkûmların onurunu ve insan haklarını da açıkça ihlal etmektedir.

Hükümlü ve tutukluların barınma, hijyen, mahremiyet ve yaşam hakkı, Anayasa ile güvence altına alınmış olup; bu hakların sistematik biçimde ihlal edilmesi, cezaevlerinin denetim mekanizmalarının işlerliğinin sorgulanmasına yol açmaktadır. Adalet Bakanlığı, ceza infaz kurumlarının yalnızca "tutulan" değil, aynı zamanda "insanca yaşanan" yerler olmasından sorumludur.

Bu bağlamda:

1. Türkiye genelinde cezaevlerinde toplam mahkûm sayısı kaçtır? Cezaevlerinin toplam kapasitesiyle karşılaştırıldığında doluluk oranı nedir?
2. Aynı yatakta yatırılmak zorunda bırakılan hükümlüler olduğu kaç koğuştaki ya da cezaevi tespit edilmiştir? Bu uygulamanın gerekçesi nedir?
3. Cezaevlerinde kişi başına düşen yaşam alanı, yatak ve soğutma/iklimlendirme koşullarına ilişkin bir standart mevcut mudur? Bu standartlar hangi kurum tarafından denetlenmektedir?
4. 2024 yılı yaz döneminde cezaevlerinde sıcaklık kaynaklı sağlık sorunu yaşayan mahkûm sayısı nedir? Bu durumdan ötürü hayatını kaybeden olmuş mudur?

5. Bakanlığınız bu tür insanlık dışı uygulamaları önlemek için acil bir denetim ya da reform planı hazırlamakta mıdır?
6. Cezaevlerinde kalan mahkûmların, mahremiyetlerini ve fiziksel/psikolojik sağlığını etkileyen uygulamalara dair bilimsel bir izleme, veri toplama veya raporlama sistemi var mıdır?
7. Kapasitenin %200 oranına ulaştığı ve yetersiz olduğu kamuoyu ve mahkûm yakınları tarafından paylaşılmaktayken, ömrünü doldurmuş cezaevlerinin yenilenmesi, yeni cezaevlerinin yapılması ile ilgili bir çalışmanız var mıdır?